το άρθρο 91 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, από την ημέρα που γνωστοποιήθηκε η απόφαση που ελήφθη σε απάντηση της ένστασης.

2. Η εξεταστική επιτροπή διαγωνισμού διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και η ορθότητα των αξιολογικών της κρίσεων δεν υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Οφείλει, όμως, η εξεταστική επιτροπή να κινείται βάσει αντικειμενικών και γνωστών στον κάθε υποψήφιο κριτηρίων και οφείλει να αιτιολογεί την απόφασή της επαρκώς. Γι' αυτό και το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του παραρτήματος III του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης προβλέπει ότι η προκήρυξη διαγωνισμού, που εκδίδεται από την αρμόδια για τους διαγωνισμούς αρχή, πρέπει να καθορίζει, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση διαγωνισμού βάσει εξετάσεων, τη φύση των εξετάσεων και τον αντίστοιχο τρόπο βαθμολογήσεώς τους.

3. Λαμβάνοντας υπόψης τη σημασία που έχει η πρόσληψη μέσω διαγωνισμού για την περαιτέρω σταδιοδρομία των υπαλλήλων, πρέπει να εξασφαλίζεται με αυστηρότητα η εφαρμογή αντικειμενικών και ενιαίων κριτηρίων εκτιμήσεως για όλους τους υποψηφίους. Από αυτό συνάγεται το δικαίωμα των υποψηφίων ενός διαγωνισμού να προσδοκούν ότι οι εξετάσεις που διεξάγονται ταυτόχρονα σε διαφορετικούς τόπους θα είναι απόλυτα όμοιες και, επιπλέον, το δικαίωμά τους να ενημερώνονται επίσημα και με αρκίβεια για το αποτέλεσμα των εξετάσεών τους. Οσάκις κατά τη διενέργεια διαγωνισμού παρεισέφρησαν πλημμέλειες ή σφάλματα, που δεν μπορούν να επανορθωθούν με την επανάληψη των εξετάσεων, έτσι ώστε η μόνη λύση που απομένει να είναι η εφαρμογή ενός διορθωτικού συντελεστή κατά την αξιολόγηση των γραπτών, η αντιστάθμιση αυτή πρέπει να γίνει κατά τρόπο ανεπίδεκτο αμφισβητήσεων και ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ενημερωθεί για τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν.

4. Σε περίπτωση ακυρώσεως από το Δικαστήριο αποφάσεως, με την οποία η εξεταστική επιτροπή διαγωνισμού που διοργανώθηκε για την κατάρτιση εφεδρικού πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις αρνήθηκε την εγγραφή υποψηφίου στον εν λόγω πίνακα, τα δικαιώματα του ενδιαφερομένου προστατεύονται επαρκώς αν η εξεταστική επιτροπή και η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή επανεξετάσουν τις αποφάσεις τους και αναζητήσουν μια δίκαιη λύση για την περίπτωσή του, χωρίς να χρειάζεται να τεθεί υπό αμφισβήτηση το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στο σύνολό του ή οι διορισμοί που έλαβαν χώρα κατόπιν αυτού.

Στην υπόθεση 144/82,

ARMELLE DETTI, κάτοικος Λουξεμβούργου, 2, rue Louis-XIV, εκπροσωπούμενη από τον Victor Biel, δικηγόρο Λουξεμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον ίδιο δικηγόρο, 18 A, rue des Glacis,

προσφεύγουσα,

κατά

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενου από τον François Xavier Zwickert, διευθυντή διοικήσεως, επικουρούμενο από τον Alex Bonn, δικη-

γόρο Λουξεμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον ίδιο δικηγόρο, 22, Côte d'Eich,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 περί μη εγγραφής της προσφεύγουσας στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων C3/C2 του διαγωνισμού αυτού και την τοποθέτηση της προσφεύγουσας σε θέση της κατηγορίας C 3/C 2 από του διορισμού της ως γραμματέα στενοδακτυλογράφου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους P. Pescatore, πρόεδρο τμήματος, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

εκδίδει την παρούσα

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Η προσφεύγουσα εργαζόταν στο Δικαστήριο ως δακτυλογράφος υπό την ιδιότητα της επικουρικής υπαλλήλου από τις 4 Σεπτεμβρίου 1979 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1980, αρχικά με το βαθμό C VII /2, αργότερα δε με το βαθμό C VI/1. Κρίνοντας την κατάστασή της ως επικουρικής δακτυλογράφου ως ανεπαρκή, αποχώρησε από την υπηρεσία του Δικαστηρίου στις 31 Οκτωβρίου 1980. Στη συνέχεια υπέβαλε υποψηφιότητα συμμετοχής στο γενικό διαγωνισμό CJ 49/79 για την κατάρτιση εφεδρικού πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις γραμματέων στενοδακτυλογράφων και δακτυλογράφων γαλλικής γλώσσας. Οι εξετάσεις του διαγωνισμού πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονα στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο. Όπως προκύπτει από την απόφαση του προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Φε-

6ρουαρίου 1982, που δεν αμφισβητείται σ' αυτό το σημείο, υπήρξαν ορισμένες διαφορές στη διαδικασία που ακολουθήθηκε στους δύο τόπους διεξαγωγής των εξετάσεων, κατά το «ότι μέρος μόνο του κειμένου που προβλεπόνταν για την εξέταση στη στενογραφία υπαγορεύτηκε στους υποψήφιους που συμμετείχαν στην εξέταση αυτή στο Λουξεμβούργο, ενώ το κείμενο υπαγορεύτηκε ολόκληρο στους υποψηφίους που κλήθηκαν στις Βρυξέλλες», δηλαδή το κείμενο (240 λέξεις συνολικά 3 λεπτά) υπαγορεύτηκε στις Βρυξέλλες μαζί με τον τίτλο του (ένδεκα λέξεις), ο οποίος όμως στο Λουξεμβούργο παραλείφθηκε. Το αποτέλεσμα ήταν ότι οι υποψήφιοι στο Λουξεμβούργο είχαν στη διάθεσή τους χρόνο συντάξεως περισσότερο από εκείνους που υποβλήθηκαν στις εξετάσεις στις Βρυξέλλες. Για να αντισταθμίσει αυτό το πλεονέκτημα, η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού αποφάσισε να βαθμολογήσει τις εξετάσεις που έγιναν στο Λουξεμβούργο πιο αυστηρά, αφαιρώντας από τα επιτευχθέντα αποτελέσματα έναν ορισμένο αριθμό μονάδων.

Η προσφεύγουσα, που συμμετέσχε στο διαγωνισμό στο Λουξεμβούργο, συγκέντρωσε 19,5 μόνο από τις 40 μονάδες, υπολειπόταν δηλαδή κατά μισή μονάδα για να περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού αυτού για τη σταδιοδρομία στενοδακτυλογράφων (σταδιοδρομία C 3/C 2). Στις 12 Δεκεμβρίου 1980, η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού υπέβαλε την τελική της έκθεση, στην οποία, κατά το καθού, η προσφεύγουσα περιλαμβανόταν στον πίνακα επιτυχόντων δακτυλογράφων (σταδιοδρομία C 5/C 4).

Με έγγραφο της 27ης Ιανουαρίου 1981, ο διευθυντής διοικήσεως του Δικαστηρίου πληροφόρησε την προσφεύγουσα ότι είχε περιληφθεί στον εφεδρικό πίνακα του διαγωνισμού, χωρίς όμως να διευκρινίζει αν είχε περιληφθεί ως στενοδακτυλογράφος ή ως δακτυλογράφος. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ποτέ δεν είχε πληροφορηθεί επίσημα για το πραγματικό της αποτέλεσμα και επομένως δικαιολογημένα πίστευε, τουλάχιστον μέχρι τον Ιούλιο 1981, ότι είχε επιτύχει στις εξετάσεις στενογραφίας και ότι, κατά συνέπεια, είχε περιληφθεί στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων. Το καθού, αντίθετα, ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα γνώριζε καλά, τουλάχιστον από τον Απρίλιο 1981, ότι δεν είχε επιτύχει στην εξέταση στενογραφίας και ότι είχε περιληφθεί μόνο στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις δακτυλογράφων. Διευκρινίζει ότι η προσφεύγουσα το είχε πληροφορηθεί στη διάρκεια τηλεφωνικής συνδιαλέξεως στις 8 Απριλίου 1981, που επιβεβαιώθηκε με έγγραφο του διευθυντή διοικήσεως της 23ης Απριλίου 1981. Το έγγραφο αυτό, χωρίς να αναφέρεται ρητά στα αποτελέσματα του διαγωνισμού CJ 49/79, γνωστοποιούσε στην προσφεύγουσα ότι το Δικαστήριο της προσέφερε μια θέση δακτυλογράφου γαλλικής γλώσσας, ως έκτακτης υπαλλήλου με βαθμό C 4, από τις 16 Ιουνίου 1981. Η προσφεύγουσα αποδέχτηκε την πρόταση στις 29 Απριλίου 1981 και κατέλαβε τη θέση αυτή με το βαθμό C 4, κλιμάκιο 3, από την 1η Ιουλίου 1981.

Ύστερα από τη δημοσίευση της ανακοινώσεως κενής θέσεως CJ 107/81 για μια θέση δακτυλογράφου (σταδιοδρομία C 5/C 4) γαλλικής γλώσσας στις 21 Ιουλίου 1981, η προσφεύγουσα υπέβαλε υποψηφιότητα στις 22 Ιουλίου 1981 και διορίστηκε, στις 11 Αυγούστου 1981, δόκιμος υπάλληλος από 1ης Αυγούστου 1981 με το βαθμό C 4.

Τον Αύγουστο 1981, η προσφεύγουσα υπέβαλε ένα υπόμνημα στο γραμματέα του Δικαστηρίου. Το υπόμνημα αυτό, που έφερε ημερομηνία 19 Ιουλίου 1981, είχε γραφεί, κατά το καθού, μετά το διορισμό της στις 11 Αυγούστου 1981, άλλωστε δε η προσφεύγουσα δέχτηκε ότι θα μπορούσε να έφερε ημερομηνία 18 Αυγούστου 1981.

Με αυτό, η προσφεύγουσα αμφισβητούσε τη βαθμολογία που της απονεμήθηκε από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού CJ 49/79 και ζητούσε «τη σοβαρή επανεκτίμηση» του γραπτού της.

Το αίτημά της το στήριζε στον ισχυρισμό ότι η εξεταστική επιτροπή μπορεί να είχε διαπράξει σφάλμα εκτιμήσεως. Ο Zwickert, διευθυντής διοικήσεως, ζήτησε τότε από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 την υποβολή συμπληρωματικής εκθέσεως. Τα εν λόγω μέλη τού ανακοίνωσαν, στις 25 Σεπτεμβρίου 1981, μια έκθεση που αφορούσε τη διαδικασία του διαγωνισμού, καταλήγοντας στο πόρισμα ότι «η εξεταστική επιτροπή δεν δύναται να επανέλθει στην απόφαση που έχει ληφθεί αναφορικά με την δεσποινίδα Detti ». Θα της ήταν «πολύ δύσκολο να αποφανθεί εκ νέου για την περίπτωση μιας υποψήφιας του εν λόγω διαγωνισμού περισσότερο από εννέα μήνες μετά την υποβολή της τελικής της εκθέσεως». Άλλωστε, είχε ήδη λάβει υπόψη τις ευνοϊκότερες συνθήκες διεξαγωγής της εξέτασης στη στενογραφία στο Λουξεμβούργο κατά τη διόρθωση των γραπτών. Η προσφεύγουσα ενημερώθηκε σχετικά με υπόμνημα του γραμματέα A. Van Houtte με ημερομηνία 14 Οκτωβρίου 1981.

Μια ημέρα πριν, στις 13 Οκτωβρίου 1981, η προσφεύγουσα κατέθεσε αίτηση στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, με την οποία ζητούσε τη μεταρρύθμιση της αποφάσεως της 11ης Αυγούστου 1981, με την οποία διοριζόταν γραμματέας δακτυλογράφος με το βαθμό C 4, ενώ δικαιούνταν να επιτύχει νέο διορισμό ως γραμματέας στενοδακτυλογράφος με το βαθμό C 3, αναδρομικά από το χρόνο του πρώτου διορισμού της (11 Αυγούστου 1981). Στήριξε την αίτησή της στον ισχυρισμό ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού CJ 49/79 είχε διαπράξει πρακτικό σφάλμα κατά τη βαθμολόγηση της εξέτασης στη στενογραφία του διαγωνισμού CJ 49/79 δίνοντάς της 19,5 μονάδες επί 40, πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα το διορισμό της στο Δικαστήριο με ένα βαθμό κατώτερο από εκείνον τον οποίο μπορούσε να διεκδικήσει. Με την ίδια αίτηση ανάγγελλε επίσης την άσκηση δικαστικής προσφυγής για την ακύρωση της αποφάσεως, με την οποία η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού CJ 49/79 δεν την περιέλαβε στον πίνακα επιτυχόντων των στενοδακτυλογράφων. Με υπόμνημα που απεύθυνε στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, στις 5 Νοεμβρίου 1981, η προσφεύγουσα ζήτησε το υπόμνημά της της 13ης Οκτωβρίου 1981 να ληφθεί υπόψη ως ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, χωρίς να αλλάζουν οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα.

Στις 23 Οκτωβρίου 1981, η Επιτροπή προσωπικού απεύθυνε υπόμνημα προς το διευθυντή διοικήσεως, με το οποίο του εγνώριζε ότι, κατά την άποψή της, η προσφεύγουσα δικαιούνταν να πληροφορηθεί για τα αποτελέσματα μιας «δεύτερης διορθώσεως» την οποία ισχυριζόταν ότι έκανε η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού· σε περίπτωση κατά την οποία το αποτέλεσμα της διόρθωσης αυτής ήταν αρνητικό, θα δικαιούνταν «να περιμένει εκ μέρους των μελών της εξεταστικής επιτροπής μια αιτιολογημένη και λεπτομερή εξήγηση, ιδιαίτερα όσον αφορά τα κριτήρια βαθμολογήσεως που εφαρμόστηκαν κατά την πρώτη διόρθωση και τα κριτήρια που ακολουθήθηκαν κατά τη δεύτερη διόρθωση των εξετάσεων στη στενογραφία». Ύστερα από αυτή την παρέμβαση, ο διευθυντής διοικήσεως απεύθυνε στον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 υπόμνημα, με ημερομηνία 6 Νοεμβρίου 1981, με το οποίο του κοινοποιούσε την άποψη της επιτροπής προσωπικού. Στην απάντησή της, με ημερομηνία 24 Νοεμβρίου 1981, προς το διευθυντή διοικήσεως, η εξεταστική επιτροπή εξήγησε για άλλη

μία φορά, και με περισσότερες λεπτομέρειες, τη μέθοδο διορθώσεως την οποία εφάρμοσε στο διαγωνισμό CJ 49/79. Όπως εξέθεσε, διόρθωσε τα γραπτά της εξετάσεως των υποψηφίων στο Λουξεμβούργο αυστηρότερα, προκειμένου να διατηρήσει την ισότητα μεταχειρίσεως μεταξύ των υποψηφίων, ανεξάρτητα από τον τόπο διεξαγωγής των εξετάσεων. Γι' αυτόν το σκοπό, η εξεταστική επιτροπή «απέδωσε ορισμένο βάρος στις διάφορες πιθανές κατηγορίες σφαλμάτων», ανεξάρτητα από τα γραπτά των υποψηφίων.

Με απόφασή του της 11ης Φεβρουαρίου 1982, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου, ενεργών υπό την ιδιότητά του ως αρμόδιος για τους διορισμούς αρχής, απέρριψε την ένσταση της προσφεύγουσας, συμπεραίνοντας ότι αν και έγινε «ένα σαφώς πρακτικό σφάλμα» από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού CJ 49/79, το σφάλμα αυτό «δεν είχε βλαπτικές συνέπειες φύσεως τέτοιας, ώστε να καταστήσει τη διαδικασία πλημμελή». Ορθώς, κατά την απόφαση του προέδρου, η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού αποφάσισε, για να αντισταθμίσει το ελαφρό πλεονέκτημα των υποψηφίων που συμμετείχαν στις εξετάσεις στο Λουξεμβούργο, να διορθώσει «ελαφρώς πιο αυστηρά» τα κείμενα που υπαγορεύτηκαν εκεί, επειδή οι υποψήφιοι είχαν στη διάθεσή τους περισσότερο χρόνο για τη σύνταξη από εκείνους που υποβλήθηκαν στην εξέταση στις Βρυξέλλες. Αυτός ο τρόπος επανορθώσεως των συνεπειών του σφάλματος της εξεταστικής επιστροπής ήταν εύλογος και δεν επέφερε άδικες συνέπειες «αφού αρκετοί υποψήφιοι που κλήθηκαν στο Λουξεμβούργο περιλήφθηκαν στον πίνακα επιτυχόντων στενοδακτυλογράφων, έχοντας επιτύχει στην εξέταση στην οποία απέτυχε η ενισταμένη».

Με απόφαση της 8ης Μαρτίου 1982, η προσφεύγουσα διορίστηκε μόνιμη υπάλληλος από την 1η Φεβρουαρίου 1982 ως δακτυλογράφος γαλλικής γλώσσας με το βαθμό C 4.

Με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Μαΐου 1982, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή, με την οποία, αφενός, προσβάλλει την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 περί μη εγγραφής της στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων (C 3/C 2) αφετέρου δε, ζητεί να τοποθετηθεί σε αντίστοιχη θέση με αναδρομική ισχύ, και, επικουρικώς, ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως που απέρριπτε την ένστασή της.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *προσφεύγουσα* ζητεί από το Δικαστήριο:

1. «να ακυρώσει την απόφαση περί μη εγγραφής της προσφεύγουσας από την εξεταστική επιτροπή στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων, C 3/C 2, του διαγωνισμού CJ 49/79,

2. να κρίνει ότι η προσφεύγουσα πρέπει να τοποθετηθεί σε θέση της κατηγορίας αυτής από του διορισμού της ως γραμματέα δακτυλογράφου,

3. να ακυρώσει την απόφαση με την οποία απορρίπτεται η ένστασή της,

επικουρικώς:

4. πριν από οιαδήποτε πρόοδο της διαδικασίας να διατάξει την υποβολή των πρακτικών της εξεταστικής επιτροπής, κατά το μέρος τουλάχιστον που αφορούν την εξέταση στη στενογραφία, καθώς και του γραπτού της στενογραφίας που παρέδωσε η προσφεύγουσα την ημέρα των εξετάσεων,

5. να διατάξει την επανεξέταση του γραπτού της από ανεξάρτητη εξεταστική

επιτροπή που θα διορίσει το Δικαστήριο αλλιώς από πραγματογνώμονα,

6. να καταδικάσει το Δικαστήριο στα δικαστικά έξοδα.»

Το *καθού* ζητεί από το Δικαστήριο:

«να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη,

αλλιώς να την απορρίψει ως αβάσιμη,

να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Οργανισμού.»

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Α — Επί του παραδεκτού της προσφυγής

Η *προσφεύγουσα* ισχυρίζεται ότι η προσφυγή της είναι παραδεκτή, εφόσον συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Συγκεκριμένα, ασκήθηκε εντός της προθεσμίας που έληγε στις 12 Μαΐου 1982. Ισχυρίζεται ότι δεν είχε υποχρέωση να ασκήσει την προσφυγή, ούτε καν να θέσει σε κίνηση την προ της δικαστικής προσφυγής διαδικασία εντός τριών μηνών από της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, για το λόγο ότι ποτέ δεν πληροφορήθηκε επίσημα για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, παρά μόνο με μια προφορική και ανεπίσημη συνδιάλεξη. Εν πάση περιπτώσει, υπάρχει ένα νέο ουσιαστικό γεγονός που συνίσταται στην αναγνώριση από την εξεταστική επιτροπή του σφάλματός της.

Το *καθού* υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη. Όσον αφορά το αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, η προσφεύγουσα έπρεπε, σύμφωνα με τα άρθρα 90, παράγραφος 2, και 91, παράγραφος 2, να υποβάλει διοικητική ένσταση, πράγμα το οποίο δεν έπραξε ως προς το πρώτο αίτημα της προσφυγής. Αν και η αίτηση της 13ης Οκτωβρίου, καθώς και εκείνη της 5ης Νοεμβρίου 1981, συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία μιας ενστάσεως και μπορεί, ως εκ τούτου, να ισχύσει ως τέτοια, δεν απευθυνόταν κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού, αλλά κατά της αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής της 11ης Αυγούστου 1981, με την οποία η προσφεύγουσα διορίστηκε γραμματέας δακτυλογράφος με το βαθμό C 4. Η ένσταση λοιπόν, είχε αντικείμενο διαφορετικό από εκείνο της δικαστικής προσφυγής. Αν η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής είχε κάποια σχέση με την υποβληθείσα ένσταση, αυτή έγκειται στο ότι αποτελούσε βάση της ένστασης και όχι αντικείμενό της. Επίσης, η ένσταση της 13ης Οκτωβρίου 1981, και αν ακόμα υποτεθεί ότι απευθυνόταν κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, θα ήταν εκπρόθεσμη, διότι η προσφεύγουσα είχε λάβει γνώση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 το αργότερο στις 23 Απριλίου 1981, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε την προσφορά θέσεως δακτυλογράφου με το βαθμό C 4, κλιμάκιο 3, που της έγινε από το διευθυντή διοικήσεως του Δικαστηρίου. Η τρίμηνη προθεσμία υποβολής ενστάσεως άρχισε από την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, και έληξε, επομένως, στις 23 Ιουλίου 1981.

Στο μέτρο που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι υπάρχει ένα νέο ουσιαστικό στοιχείο, που συνίσταται στην αναγνώριση από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής του σφάλματος που διέπραξαν, το καθού υποστηρίζει ότι το υπόμνημα της 25ης Σεπτεμβρίου 1981 δεν περιέχει μια τέτοια αναγνώριση και αμφισβητεί την ύπαρξη νέου στοιχείου.

Όσον αφορά το υπόμνημα της προσφεύγουσας, με ημερομηνία 19 Ιουλίου 1981, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δεδομένου ότι δεν απευθυνόταν στην

αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και δεν περιείχε ρητά αιτήματα. Και αν ακόμα θεωρηθεί ως ένσταση, έχει απορριφθεί με την αρνητική απάντηση που διαβιβάστηκε με το υπόμνημα του γραμματέα της 14ης Οκτωβρίου 1981, από την οποία ημερομηνία άρχισε η προθεσμία για την άσκηση δικαστικής προσφυγής που, επομένως, έχει λήξει πολύ πριν την άσκηση της προσφυγής.

Εξάλλου, η ένσταση της 13ης Οκτωβρίου, αντίστοιχα της 5ης Νοεμβρίου 1981, είχε αντικείμενο διαφορετικό από εκείνο της προσφυγής, γιατί δεν στρεφόταν κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού, αλλά αποσκοπούσε στη μεταρρύθμιση της αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής της 11ης Αυγούστου 1981. Έστω και αν θεωρηθεί ότι η ένσταση αυτή στρεφόταν κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, το γεγονός αυτό δεν επηρεάζει το προηγούμενο συμπέρασμα, διότι, εφόσον υποβλήθηκε μετά από μια πρώτη ένσταση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοια· έπρεπε λοιπόν η προσφεύγουσα να ασκήσει δικαστική προσφυγή.

Τέλος, το καθού στηρίζει ακόμη το απαράδεκτο της προσφυγής στο επιχείρημα ότι, με τις δεδομένες περιστάσεις, η προσφεύγουσα, με την επιστολή της της 23ης Απριλίου 1981, αποδέχτηκε χωρίς επιφυλάξεις τη θέση της δακτυλογράφου, αντί για εκείνη της στενοδακτυλογράφου. Η αποδοχή αυτή πρέπει να θεωρηθεί ως παραίτηση από μια πιθανή προσφυγή σε μέσο προστασίας κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού και ως σιωπηρή συναίνεση. Το ίδιο συμπέρασμα ισχύει και για τη δεύτερη αποδοχή, χωρίς επιφυλάξεις πάντα, της ίδιας θέσεως κατά το διορισμό της στις 11 Αυγούστου 1981.

Όσον αφορά εξάλλου, το αίτημα της προσφεύγουσας να τοποθετηθεί σε μια θέση κατηγορίας C 3/C 2 με αναδρομική ισχύ, είναι απαράδεκτο, για το λόγο ότι η προσφεύγουσα δεν ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως διορισμού της της 11ης Αυγούστου 1981, και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να αξιώσει τη μεταρρύθμισή της. Μολονότι η προσφεύγουσα ζήτησε, στις 13 Οκτωβρίου 1981, τη μεταρρύθμιση της ανωτέρω αποφάσεως, καθώς και νέα τοποθέτησή της, η προσφυγή περιορίζεται στο να ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού.

Η *προσφεύγουσα* αμφισβητεί το ότι η διοικητική ένσταση είχε διαφορετικό αντικείμενο από εκείνο της δικαστικής προσφυγής. Ζητώντας τη μεταρρύθμιση της αποφάσεως περί διορισμού της με το βαθμό C 4 αμφισβητούσε επίσης, έστω και σιωπηρά, την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη αποφανθεί ότι μια αποτελεσματική διοίκηση δεν μπορεί να εξετάζει μόνο τη διατύπωση μιας αιτήσεως ή μιας ενστάσεως, αλλά οφείλει να εντοπίζει το νόημά της. Στηρίζοντας την αξίωσή της για κατάληψη μιας υψηλότερης θέσεως στα πρακτικά σφάλματα της εξεταστικής επιτροπής, η προσφεύγουσα ζητούσε ταυτόχρονα επανόρθωση της εκθέσεως της εξεταστικής επιτροπής. Εξάλλου, ζητούσε από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή «να συναγάγει όλες τις έννομες συνέπειες» που προέκυπταν από το πρακτικό σφάλμα της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού.

Όσο για το εκπρόθεσμο, η προσφεύγουσα αμφισβητεί το ότι η προθεσμία άρχισε να τρέχει από τις 23 Απριλίου 1981, διότι το έγγραφο της διοίκησης του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου δεν περιείχε ούτε την παραμικρή νύξη περί αποκλεισμού της ως γραμματέα στενοδακτυλογράφου. Εν πάση περιπτώσει, υφίσταται νέο στοιχείο, που της ήταν αρχικά άγνωστο, το οποίο πληρο-

φορήθηκε για πρώτη φορά με το σημείωμα της εξεταστικής επιτροπής της 25ης Σεπτεμβρίου 1981, το οποίο της κοινοποιήθηκε με το υπόμνημα του γραμματέα της 14ης Οκτωβρίου 1981. Με το σημείωμά τους, τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής αναγνώριζαν ότι διέπραξαν σφάλμα, «με μια διατύπωση μάλλον διπλωματική» ασφαλώς, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνεται από την έκθεση των πραγματικών περιστατικών στην απόφαση του προέδρου του Δικαστηρίου. Από το κείμενο, τουλάχιστον, αυτής της αποφάσεως προκύπτει ότι έχει γίνει σαφώς αντιληπτό το νόημα της ένστασης, που συνάγεται από την προσφυγή και τα αιτήματά της, δεδομένου ότι αφορά την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 περί μη εγγραφής της στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων C 3/C 2. Κατά την προσφεύγουσα, το υπόμνημά της με ημερομηνία 19 Ιουλίου 1981 δεν αποτελεί ένσταση, ώστε να προκαλέσει την έναρξη των προθεσμιών που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης. Η προσφεύγουσα αποκρούει επίσης το επιχείρημα περί παραιτήσεως και σιωπηρής αποδοχής εκ μέρους της, διότι μέχρι τον Ιούλιο 1981 δικαιολογημένα πίστευε ότι είχε περιληφθεί στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων και καθόλου δεν γνώριζε το σφάλμα της εξεταστικής επιτροπής.

Η προσφεύγουσα δέχεται ότι δεν ζήτησε ρητά την ακύρωση του αρχικού της διορισμού, αλλά θεωρεί ότι ζήτησε «μια ισοδύναμη συνέπεια», το διορισμό της με βαθμό C 3/C 2, πράγμα που συνεπάγεται την ακύρωση. Επιμένει, εξάλλου, στο γεγονός ότι υπάρχει άμεση συνάφεια μεταξύ των δύο αποφάσεων, και πράγματι, αν η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής είναι εσφαλμένη, η εγγραφή της προσφεύγουσας στον εφεδρικό πίνακα C 3/C 2 αποτελεί αναγκαία συνέπεια, τουλάχιστον για χάρη της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που τρέφει προς τη διοίκηση. Δεδομένου ότι το αντικείμενο της προσφυγής της είναι το ίδιο με εκείνο της ένστασής της, η δε προσφυγή της δεν ασκήθηκε εκπρόθεσμα, ζητεί να κριθεί αυτή παραδεκτή.

Β — Επί της ουσίας

Με τον πρώτο ισχυρισμό της, η *προσφεύγουσα* θεωρεί ότι υπήρξαν πλημμέλειες κατά τη διαδικασία, για το λόγο ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού CJ 49/79, παραλείποντας την επικεφαλίδα του προς υπαγόρευση κειμένου κατά την εξέταση της στενογραφίας στο Λουξεμβούργο, υπέπεσε σε πραγματικό σφάλμα, το οποίο αναγνωρίστηκε από την εξεταστική επιτροπή και από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου με την από 11ης Φεβρουαρίου 1982 απόφασή του. Ο ισχυρισμός αυτός, στρεφόμενος κατά της πλημμέλειας αυτής κατά τη διαδικασία, δεν αφορά αξιολογική κρίση της εξεταστικής επιτροπής αλλά πρακτικό σφάλμα. Η εξεταστική επιτροπή, παρά το ότι η ίδια διέπραξε αυτό το σφάλμα, υπελόγισε ως σφάλμα το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν κατέγραψε την επικεφαλίδα της εξετάσεως.

Με το δεύτερο ισχυρισμό της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εξεταστική επιτροπή δεν είχε το δικαίωμα να εγκαταλείψει τα κριτήρια που είχε καθορίσει, προκειμένου να «αντισταθμίσει τα πλεονεκτήματα» της εξέτασης στο Λουξεμβούργο. Τροποποιώντας τα κριτήρια διορθώσεως για να επανορθώσει το προαναφερθέν σφάλμα, η εξεταστική επιτροπή απομακρύνθηκε από τα κριτήρια που καθόρισε. Μια τέτοια πρακτική αποτελεί παράβαση του παραρτήματος III, άρθρο 1, στοιχείο ε, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, κατά το οποίο η εξεταστική επιτροπή καθορίζει τον τρόπο βαθμολογήσεως των εξετάσεων εκ των προτέρων και δεν μπορεί να επανέλθει επ' αυτού κατά τη διάρκεια

των διορθώσεων. Η σκέψη άλλωστε, να αντισταθμιστεί το πλεονέκτημα με την αυστηρότερη διόρθωση των κειμένων που υπαγορεύτηκαν στο Λουξεμβούργο ήταν εσφαλμένη. Η επιτυχία, ομοίως, άλλων υποψηφίων στην εξέταση στο Λουξεμβούργο δεν αποτελεί επαρκή απόδειξη για το ότι η «αντιστάθμιση των πλεονεκτημάτων» ήταν μια μέθοδος λογική και δίκαια, τουλάχιστον έναντι της προσφεύγουσας. Λόγω του γεγονότος ότι η εξεταστική επιτροπή δεν εφάρμοσε τα κριτήρια που καθόρισε στην προκειμένη εξέταση, το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, τουλάχιστον ως προς την προσφεύγουσα, παραποιήθηκε και, συνεπώς, η απόφαση περί μη εγγραφής της στον εφεδρικό πίνακα ως στενοδακτυλογράφου πρέπει να ακυρωθεί και το Δικαστήριο πρέπει να δεχθεί ότι η προσφεύγουσα πρέπει να θεωρηθεί ως επιτυχούσα ως προς την εξέταση στενοδακτυλογραφίας. Επικουρικώς, το γραπτό της προσφεύγουσας πρέπει να υποβληθεί σε νέα εξέταση από μια ανεξάρτητη εξεταστική επιτροπή.

Με τον τρίτο ισχυρισμό της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι παραβιάστηκε η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πράγμα που απορρέει ήδη από τους δύο πρώτους ισχυρισμούς. Μη πληροφορώντας την προσφεύγουσα ακριβώς για το αν είχε περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων δακτυλογράφων ή στενοδακτυλογράφων, το καθού προκάλεσε «βεβαιότητες και ελπίδες σταδιοδρομίας» που δεν μπορούν να καταστραφούν στη συνέχεια. Αυτό αποτελεί διοικητικό παράπτωμα που μπορεί να εκθέσει την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή σε αγωγή αποζημιώσεως τουλάχιστον. Κάθε υποψήφιος σε έναν τέτοιο διαγωνισμό έχει δικαίωμα τουλάχιστον η εξεταστική επιτροπή να μη διαπράξει ένα σφάλμα που στη συνέχεια θα έχει αντίκτυπο σε βάρος του υποψηφίου.

Τέλος, η προσφεύγουσα ζητεί να υποχρεωθεί το καθού, σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 3, του κανονισμού, να της κοινοποιήσει την έκθεση της εξεταστικής επιτροπής CJ 49/79 και το γραπτό της της εξέτασης στενογραφίας για να της δοθεί η δυνατότητα να προσκομίσει αποδείξεις σε στήριξη των ισχυρισμών της.

Το *καθού* ισχυρίζεται ότι ο πρώτος ισχυρισμός δεν μπορεί να εξετασθεί από το Δικαστήριο, για το λόγο ότι η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής, της οποίας η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση, είναι αποτέλεσμα εκτιμήσεων της εξεταστικής επιτροπής και δεν υπόκειται σε έλεγχο εκ μέρους της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής. Επομένως, δεν μπορεί να ελεγχθεί από το Δικαστήριο, που δεν είναι αρμόδιο παρά να πιστοποιήσει τη νομιμότητα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε.

Το καθού αμφισβητεί, εξάλλου, ότι τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής αναγνώρισαν πρακτικό σφάλμα τους και ότι υπήρξε «σφάλμα κατά τη βαθμολόγηση». Στα σημειώματά τους προς το διευθυντή διοικήσεως, τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής περιορίστηκαν στο να εξηγήσουν τον τρόπο διενέργειας των εξετάσεων στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο. Αν και υπήρξε διαφορά κατά την υπαγόρευση στους δύο τόπους, η εξεταστική επιτροπή εξασφάλισε την ίση μεταχείριση των υποψηφίων αξιολογώντας τα αποτελέσματα της εξέτασης με μια «αντιστάθμιση πλεονεκτημάτων». Ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας βαθμολογήσεως επιβεβαιώθηκε από την επιτυχία αρκετών υποψηφίων που κλήθηκαν στο Λουξεμβούργο.

Ως προς το δεύτερο ισχυρισμό, περί παραβιάσεως των κριτηρίων που καθορίστηκαν, το καθού θεωρεί ότι η προσφεύγουσα βρίσκεται σε αδυναμία να στηρίξει αυτήν τη μομφή ή να προσκομίσει αποδείξεις προς τούτο. Η εξεταστική επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια αξιολογήσεως των γραπτών και

τα εφάρμοσε με αυστηρότητα στα διάφορα γραπτά. Εξάλλου, η άποψη της προσφεύγουσας, κατά την οποία η εξεταστική επιτροπή ενός διαγωνισμού δεν μπορεί να επανέλθει επί των κριτηρίων που καθόρισε, είναι εσφαλμένη.

Ως προς τον τρίτο ισχυρισμό, περί παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το καθού υποστηρίζει ότι ούτε οι όροι του διαγωνισμού ούτε οι συνθήκες διεξαγωγής του δικαιολογούν μια τέτοια υπόθεση. Δεδομένου ότι ο πρώτος και ο δεύτερος ισχυρισμός είναι αβάσιμοι, ο τρίτος ισχυρισμός στερείται οιασδήποτε βάσεως.

Εξάλλου, το καθού αντιτίθεται στο αίτημα της προσφεύγουσας να προσκομίσει τα πρακτικά της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 για το λόγο ότι τα πραγματικά περιστατικά που ενδιαφέρουν φωτίζονται επαρκώς από τα σημειώματα της εξεταστικής επιτροπής που κοινοποιήθηκαν στο διευθυντή της διοικήσεως. Άλλωστε, η προσκόμιση των πρακτικών δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς να αποκαλυφθούν στοιχεία που αφορούν πρόσωπα που δεν είναι διάδικοι στη διαφορά.

Τέλος, το αίτημα της προσφεύγουσας να τοποθετηθεί σε θέση στενοδακτυλογράφου με το βαθμό C 3/C 2 με αναδρομική ισχύ υπερβαίνει κατάφωρα τα όρια της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου που είναι να κρίνει τη νομιμότητα.

Το καθού συμπεραίνει ότι η προσφυγή στο σύνολό της είναι αβάσιμη.

Γ — Επί των δικαστικών εξόδων

Η *προσφεύγουσα* ζητεί τα δικαστικά έξοδα να επιβληθούν εν πάση περιπτώσει στο καθού, που προκάλεσε τη δίκη με την «αρκετά περίεργη» στάση του, χωρίς να υπάρχει πταίσμα από την πλευρά της προσφεύγουσας. Το καθού, αντιθέτως, θεωρεί ότι δεν συντρέχει κανένας λόγος παρεκκλίσεως από το άρθρο 70 του κανονισμού διαδικασίας προς όφελος της προσφεύγουσας.

IV — Προφορική διαδικασία

Κατά τη συνεδρίαση της 24ης Μαρτίου 1983 ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους η προσφεύγουσα, εκπροσωπούμενη από τον Victor Biel, και το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Alex Bonn.

Ως προς το ζήτημα αν, προς «αντιστάθμιση των πλεονεκτημάτων», αφαιρέθηκαν από τα αποτελέσματα των υποψηφίων στο Λουξεμβούργο ένδεκα μονάδες λόγω της παραλείψεως του τίτλου κατά την εξέταση στη στενογραφία, ο εκπρόσωπος του καθού εξήγησε, ύστερα από ερώτηση του εισηγητή δικαστή, ότι του ήταν δύσκολο να αντιληφθεί πως η εξεταστική επιτροπή επέφερε στην πράξη αυτή την αντιστάθμιση. Πάντως, σύμφωνα με τις εξηγήσεις που είχαν δοθεί στη διοίκηση, ιδίως στο σημείωμα της εξεταστικής επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 1981 προς το διευθυντή της διοικήσεως, αυτή ενήργησε κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«Οι αξιολογήσεις που εκφράζονται στην έκθεση λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι οι υποψήφιοι που πήραν μέρος στις εξετάσεις στο Λουξεμβούργο δεν όφειλαν να καταγράψουν τον τίτλο της εξέτασης στενογραφίας (11 λέξεις), αν και διέθεταν τον ίδιο χρόνο όπως και στις Βρυξέλλες, η εξεταστική επιτροπή δεν τους επέβαλε κύρωση γι' αυτήν την παράλειψη, αλλά, προκειμένου να διατηρήσει την ίση μεταχείριση μεταξύ των υποψηφίων, ανεξάρτητα από τον τόπο συμμετοχής τους στις εξετάσεις, διόρθωσε πιο αυστηρά το κείμενο της εξέτασης που υπαγορεύτηκε».

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 30ής Ιουνίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Μαΐου 1982, η Armelle Detti, μόνιμη υπάλληλος με το βαθμό C 4 στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, άσκησε προσφυγή, με την οποία ζητεί, ως κύριο αίτημα, την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του γενικού διαγωνισμού CJ 49/79, με την οποία η προσφεύγουσα δεν περιελήφθη στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις γραμματέων στενοδακτυλογράφων γαλλικής γλώσσας κατηγορίας C 3/C 2.

2 Η προσφεύγουσα έλαβε μέρος, το 1980, στο Λουξεμβούργο, στις εξετάσεις του προαναφερθέντος διαγωνισμού που διενεργήθηκαν εκ παραλλήλου στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο.

3 Το προβλεπόμενο για την εξέταση της στενογραφίας κείμενο υπαγορεύτηκε στις Βρυξέλλες με τον τίτλο του (ένδεκα λέξεις), ενώ στο Λουξεμβούργο ο τίτλος δεν υπαγορεύτηκε.

4 Κρίνοντας ότι οι υποψήφιοι στο Λουξεμβούργο είχαν κατ' αυτόν τον τρόπο ευνοηθεί σε σύγκριση με εκείνους των Βρυξελλών, η εξεταστική επιτροπή αποφάσισε, προς «αντιστάθμιση των πλεονεκτημάτων», να διορθώσει τα «γραπτά των εξετάσεων» στο Λουξεμβούργο με μεγαλύτερη αυστηρότητα.

5 Η προσφεύγουσα, συγκεντρώνοντας 19,5 επί 40 μονάδων, υπολειπόταν κατά μισή μονάδα για να περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για τη σταδιοδρομία στενοδακτυλογράφου (C 3/C 2) ούτως ώστε δεν περιελήφθη παρά μόνο στον πίνακα επιτυχόντων δακτυλογράφων (C 5/C 4).

6 Με έγγραφο της 27ης Ιανουαρίου 1981, η διοίκηση του Δικαστηρίου πληροφόρησε την προσφεύγουσα ότι είχε περιληφθεί στον εφεδρικό πίνακα του διαγωνισμού, χωρίς όμως να διευκρινίζει αν είχε περιληφθεί ως στενοδακτυλογράφος ή ως δακτυλογράφος και, προφανώς, χωρίς να της παρέχει διευκρινίσεις για το αποτέλεσμα της εξέτασής της.

7 Υστερα από πρόταση που της έγινε τηλεφωνικώς και που επιβεβαιώθηκε με έγγραφο της διοίκησης, της 23ης Απριλίου 1981, η προσφεύγουσα προσελήφθη, από την 1η Ιουλίου 1981, ως έκτακτη υπάλληλος με το βαθμό C 4 και διορίστηκε, στις 11 Αυγούστου 1981, κατόπιν δημοσιεύσεως μιας ανακοινώσεως κενής θέσης, δακτυλογράφος γαλλικής γλώσσας ως δόκιμος υπάλληλος από την 1η Αυγούστου 1981 με το βαθμό C4.

8 Με υπόμνημα που έφερε την ημερομηνία 19 Ιουλίου 1981, η προσφεύγουσα απευθύνθηκε στο γραμματέα αμφισβητώντας το βαθμό που της δόθηκε από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού και ζητώντας την επανεκτίμηση της εξέτασης της στενογραφίας.

9 Στις 14 Οκτωβρίου 1981, η διοίκηση διαβίβασε στην προσφεύγουσα μια συμπληρωματική έκθεση της εξεταστικής επιτροπής, με ημερομηνία 25 Σεπτεμβρίου 1981, με την οποία η εξεταστική επιτροπή εξηγούσε ότι, κατά τη διόρθωση των γραπτών των εξετάσεων, είχε λάβει υπόψη τις συνθήκες στενογραφήσεως στο Λουξεμβούργο και κατέληγε στο πόρισμα ότι δεν ήταν σε θέση να επανέλθει επί της αποφάσεως που είχε λάβει για την προσφεύγουσα.

10 Στις 13 Οκτωβρίου 1981, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, με την οποία ζητούσε τη μεταρρύθμιση της αποφάσεως της 11ης Αυγούστου 1981, με την οποία διοριζόταν γραμματέας δακτυλογράφος με το βαθμό C 4, και το διορισμό της ως γραμματέα στενοδακτυλογράφου με το βαθμό C 3· στις 5 Νοεμβρίου ζήτησε από τη διοίκηση να θεωρήσει την αίτησή της αυτή ως ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού.

11 Κατόπιν παρεμβάσεως της επιτροπής προσωπικού, η εξεταστική επιτροπή κοινοποίησε στη διοίκηση δεύτερη έκθεση, με ημερομηνία 24 Νοεμβρίου 1981.

12 Με απόφασή του της 11ης Φεβρουαρίου 1982, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου, ενεργών υπό την ιδιότητά του ως αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, απέρριψε την ένσταση και επιβεβαίωσε ότι η εξεταστική επιτροπή δεν έθιξε τη νομιμότητα της διαδικασίας διορθώνοντας τα γραπτά των υποψηφίων του διαγωνισμού στο Λουξεμβούργο «ελαφρώς αυστηρότερα».

13 Στις 10 Μαΐου 1982, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή, κατά της οποίας το καθού προέβαλε ένσταση απαραδέκτου.

Επί του παραδεκτού

14 Κατά το καθού, η προσφυγή είναι απαράδεκτη για τρεις λόγους: πρώτον, διότι η προσφεύγουσα δεν άσκησε ένσταση ως προς το αίτημα της ακύρωσης της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού, καθόσον η ένστασή της, της 5ης Νοεμβρίου 1981, στρεφόταν κατά της αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής της 11ης Αυγούστου 1981, με την οποία διοριζόταν γραμματέας δακτυλογράφος. Δεύτερον, διότι η ένσταση αυτή υποβλήθηκε εκπρόθεσμα, λόγω του ότι η προσφεύγουσα είχε λάβει γνώση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής από τις 23 Απριλίου 1981 το αργότερο, έτσι ώστε η προθεσμία υποβολής ενστάσεως έληξε στις 23 Ιουλίου 1981. Τρίτον, διότι, αποδεχόμενη χωρίς επιφυλάξεις τη θέση δακτυλογράφου με το βαθμό C 4, η προσφεύγουσα αποδέχτηκε την άποψη της διοικήσεως.

15 Απαντώντας στην ένσταση απαράδεκτου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, με τη διοικητική της ένσταση αμφισβητούσε, έστω και σιωπηρά, και την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού και ότι, εν πάση περιπτώσει, υπάρχει ένα νέο στοιχείο, του οποίου έλαβε γνώση πρώτη φορά από το σημείωμα της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού της 25ης Σεπτεμβρίου 1981.

16 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο απαραδέκτου που προβάλλει το καθού, πρέπει να παρατηρηθεί, πρώτον, όπως έχει δεχθεί το Δικαστήριο με την απόφασή του της 14ης Ιουνίου 1972 (Marcato κατά Επιτροπής, 44/71, Recueil 1972, σ. 427), ότι διοικητική ένσταση κατά αποφάσεως εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού στερείται νοήματος, δεδομένου ότι το οικείο όργανο δεν έχει την εξουσία να ακυρώσει ή να τροποποιήσει τις αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής ενός διαγωνισμού, και ότι, συνεπώς, το μόνο μέσο προστασίας που διαθέτουν οι ενδιαφερόμενοι έναντι μιας παρόμοιας αποφάσεως συνίσταται στην άμεση προσφυγή στο Δικαστήριο.

17 Ενόψει της κατάστασεως αυτής επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν υποχρεωμένη να υποβάλει ένσταση κατά της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού ως προϋπόθεση για την άσκηση δικαστικής προσφυγής. Πάντως, εφόσον παρ' όλα αυτά υποβλήθηκε ένσταση, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αρχίζει, σύμφωνα με το άρθρο 91 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, από την ημέρα που γνωστοποιήθηκε η απόφαση που ελήφθη σε απάντηση της ένστασεως.

18 Δεύτερον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η προσφεύγουσα, ζητώντας με την ένσταση της 5ης Νοεμβρίου τη μεταρρύθμιση της αποφάσεως της 11ης Αυγούστου 1981, με την οποία διοριζόταν δακτυλο-

γράφος με το βαθμό C 4, έθεσε ταυτόχρονα υπό αμφισβήτηση την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79, περί μη εγγραφής της στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενοδακτυλογράφων C 3/C 2· κατά συνέπεια, με τη στρεφόμενη κατά της αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, της 11ης Αυγούστου 1981, ένστασή της ζητούσε επίσης την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού. Εξάλλου, η ένσταση αυτή περιελάμβανε και το αίτημα του διορισμού της με το βαθμό C 3.

19 Ως προς τον ισχυρισμό περί εκπρόθεσμης ασκήσεως της προσφυγής, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η προσφεύγουσα ποτέ δεν ενημερώθηκε επίσημα για το πραγματικό αποτέλεσμα της εξέτασεώς της και κυρίως ότι δεν έλαβε γνώση περί της «αντισταθμίσεως των πλεονεκτημάτων» παρά με το υπόμνημα της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού της 25ης Σεπτεμβρίου 1981. Η διοίκηση δεν μπορεί, επομένως, να προβάλει ένσταση στηριζόμενη σε καθυστέρηση που οφείλεται στη δική της συμπεριφορά.

20 Για τους ίδιους λόγους πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που βασίζεται στον ισχυρισμό ότι η προσφεύγουσα αποδέχτηκε σιωπηρά το αποτέλεσμα των εξετάσεων.

21 Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η ένσταση απαράδεκτου πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ουσίας

22 Η προσφεύγουσα με την προσφυγή της διατυπώνει τρία κύρια αιτήματα· με το πρώτο ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79, περί μη εγγραφής της στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις γραμματέων στενοδακτυλογράφων C 3/C 2 με το δεύτερο, την τοποθέτησή της σε θέση της κατηγορίας αυτής από του διορισμού της ως γραμματέα δακτυλογράφου C 4 και, με το τρίτο, την ακύρωση της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η ένστασή της.

23 Προς υποστήριξη του πρώτου αιτήματός της, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού, θεωρώντας — κακώς — ως σφάλμα την παράλειψη του τίτλου του κειμένου που υπαγορεύτηκε κατά την εξέταση της στενογραφίας στο Λουξεμβούργο, πράγμα το οποίο δεν αποτελεί αξιολογική κρίση, αλλά πλάνη περί τα πράγματα, διέπραξε διαδικαστικές πλημμέλειες και ότι η ίδια εξεταστική επιτροπή, διορθώνοντας αυστηρότερα την εξέταση αυτή χάρη στην «αντιστάθμιση των πλεονεκτημάτων», παρέβη το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του παραρτήματος III του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

24 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, εξάλλου, ότι το καθού με το να μην την ενημερώσει ακριβώς για τη μη εγγραφή της στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις στενογράφων, της προκάλεσε πεποίθηση και ελπίδες σταδιοδρομίας, πράγμα το οποίο θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη δυνάμει της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

25 Το καθού αντιτείνει ότι η αξιολόγηση των γραπτών των εξετάσεων από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού συνιστά αξιολογική κρίση, η οποία δεν υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου, η αρμοδιότητα του οποίου περιορίζεται στο να ελέγχει τη νομιμότητα της διαδικασίας που εφαρμόστηκε. Αμφισβητεί ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού υπέπεσε εν πάση περιπτώσει σε πλάνη περί τα πράγματα. Παρατηρεί, εξάλλου, ότι η εξεταστική επιτροπή εφάρμοσε απολύτως αντικειμενικά κριτήρια.

26 Ως προς την επίκληση από την προσφεύγουσα της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το καθού υποστηρίζει ότι ούτε οι όροι του διαγωνισμού ούτε οι συνθήκες διεξαγωγής του ούτε η μετέπειτα συμπεριφορά της προσφεύγουσας δικαιολογούν την εφαρμογή αυτής της το αργότερο κατά την τηλεφωνική της συνδιάλεξη με τη διοίκηση στις 8 Απριλίου 1981.

27 Από την πάγια νομολογία προκύπτει ότι η εξεταστική επιτροπή διαγωνισμού διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και ότι η ορθότητα των αξιολογικών της κρίσεων δεν υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Οφείλει, όμως, η εξεταστική επιτροπή να κινείται βάσει αντικειμενικών και γνωστών στον κάθε υποψήφιο κριτηρίων και οφείλει να αιτιολογεί την απόφασή της επαρκώς. Γι' αυτό και το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του παραρτήματος III του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης προβλέπει ότι η προκήρυξη διαγωνισμού, που εκδίδεται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, πρέπει να καθορίζει, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση διαγωνισμού βάσει εξετάσεων, τη φύση των εξετάσεων και τον αντίστοιχο τρόπο βαθμολογήσεώς τους.

28 Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που έχει η πρόσληψη μέσω διαγωνισμού για την περαιτέρω σταδιοδρομία των υπαλλήλων, πρέπει να εξασφαλίζεται με αυστηρότητα η εφαρμογή αντικειμενικών και ενιαίων κριτηρίων εκτιμήσεως για όλους τους υποψήφιους. Από αυτό συνάγεται το δικαίωμα των υποψηφίων ενός διαγωνισμού να προσδοκούν ότι οι εξετάσεις που διεξάγονται ταυτόχρονα σε διαφορετικούς τόπους θα είναι απόλυτα όμοιες και, επιπλέον, το δικαίωμά τους να ενημερώνονται επίσημα και με ακρίβεια για το αποτέλεσμα των εξετάσεών τους.

29 Οσάκις κατά τη διενέργεια ενός διαγωνισμού παρεισέφρυσαν πλημμέλειες και σφάλματα, που δεν μπορούν να επανορθωθούν με την επανάληψη των εξετάσεων, έτσι ώστε η μόνη λύση που απομένει να είναι η εφαρμογή ενός διορθωτικού συντελεστή κατά την αξιολόγηση των γραπτών, η αντιστάθμιση αυτή πρέπει να γίνει κατά τρόπο ανεπίδεκτο αμφισβητήσεων και ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ενημερωθεί για τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν.

30 Στην προκειμένη περίπτωση, είναι αποδεδειγμένο ότι δεν υπήρξε απόλυτη ισοτιμία μεταξύ των εξετάσεων που διενεργήθηκαν στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο και ότι, γι' αυτό το λόγο, η εξεταστική επιτροπή χρησιμοποίησε κάποιο αντιστάθμισμα κατά τη διόρθωση των γραπτών· η διοίκηση περιορίστηκε στο να δηλώσει ότι τα γραπτά των υποψηφίων που έλαβαν μέρος στην εξέταση στο Λουξεμβούργο διορθώθηκαν «με περισσότερη αυστηρότητα» από τα γραπτά των Βρυξελλών, χωρίς όμως να εξηγεί ποια ήσαν τα ειδικότερα κριτήρια που εφαρμόστηκαν κατά τη διόρθωση. Υπ' αυτές τις συνθήκες το Δικαστήριο δεν μπορεί να ελέγξει αν εφαρμόστηκαν αντικειμενικά κριτήρια και ιδίως αν τηρήθηκε η αρχή της ισότητας μεταξύ των υποψηφίων.

31 Επιπλέον, η προσφεύγουσα ποτέ δεν ενημερώθηκε επίσημα για το συγκεκριμένο αποτέλεσμα της εξέτασής της, έτσι ώστε μπορούσε να πιστεύει, βασιζόμενη κυρίως στο έγγραφο του διευθυντή της διοίκησης του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1981, ότι είχε επιτύχει και στην εξέταση της στενογραφίας.

32 Κατά συνέπεια, η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79, με την οποία η προσφεύγουσα περιελήφθη στον πίνακα επιτυχόντων δακτυλογράφων C 5/C 4, παραβιάζει τις αρχές και τους κανόνες των διαγωνισμών που προαναφέρθηκαν και, επομένως, πρέπει να ακυρωθεί.

33 Εφόσον πρόκειται για γενικό διαγωνισμό που διοργανώθηκε για την κατάρτιση εφεδρικού πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις, τα δικαιώματα της προσφεύγουσας προστατεύονται επαρκώς αν η εξεταστική επιτροπή και η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή επανεξετάσουν τις αποφάσεις τους και αναζητήσουν μια δίκαιη λύση για την περίπτωσή της, λαμβάνοντας υπόψη τις σκέψεις που προη-

γούνται, χωρίς να χρειάζεται να τεθεί υπό αμφισβήτηση το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στο σύνολό του ή να ακυρωθούν οι διορισμοί που έλαβαν χώρα κατόπιν αυτού. Υπ' αυτές τις συνθήκες, τα λοιπά αιτήματα της προσφεύγουσας δεν έχουν πλέον αντικείμενο.

Επί των δικαστικών εξόδων

34 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Εφόσον το καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

κρίνει και αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού CJ 49/79 περί μη εγγραφής της προσφεύγουσας στον εφεδρικό πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις γραμματέων στενοδακτυλογράφων γαλλικής γλώσσας κατηγορίας C 3/C 2.**

2) **Καταδικάζει το Δικαστήριο στα δικαστικά έξοδα.**

Pescatore Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουλίου 1983.

Ο γραμματέας
κ.α.α.

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματέας

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

P. Pescatore